

Posudek oponenta bakalářské práce oboru Nutriční terapeut

Název diplomové/ bakalářské práce: Výživa dětí s celiakií

Autor práce: Marina Heniková
Vedoucí práce: Prof. MUDr. Jiří Nevoral, CSc.
Oponent práce: Doc. MUDr. Jiří Bronský, Ph.D.
Akademický rok: 2017/2018

Posudek

Práce se zabývá problematikou výživy pacientů s celiakií se zaměřením na dětský věk. Je logicky členěna a její struktura je adekvátní. V první části autorka shrnuje přehledně současný stav znalostí o diagnóze celiakie, druhá část je experimentální a popisuje vlastní výsledky výzkumu autorky práce. Abstrakt a klíčová slova odpovídají obsahu práce.

Volba tématu

Téma celiakie je v současné době velmi aktuální, jedná se o onemocnění s vysokou prevalencí v populaci a celoživotní dodržování diety je zásadní pro plnou remisi onemocnění. Celoživotní dieta s sebou nese řadu překážek, které mohou vést k non-compliance pacienta, také jsou důležité praktické aspekty, jako je přístup pojištěn a dostupnost bezpečných potravin na trhu. Všemi těmito tématy se autorka zabývá nejen v teoretické rovině v úvodu práce, ale také ve vlastním výzkumu. Přístup autorky k zadanému tématu i postup zvolený k řešení je adekvátní.

Teoretická část

Teoretická část se podrobně a systematicky věnuje tématu celiakie, cituje hojně množství jak zahraničních, tak tuzemských prací k tématu, včetně aktuálních publikací z poslední doby. Svým obsahem dostatečně vystihuje problematiku celiakie od její epidemiologie, genetiky a patogeneze přes klinický obraz a diagnostiku až po diferenciální diagnostiku a terapii. Bohatý je obrazový materiál.

Místy se autorka dopouští některých nepřesných formulací pravděpodobně v důsledku překladu ze zahraničního zdroje, jako např.: "*Riziko vzniku celiakie v dětství se odhaduje na 26 % a mají ho potomci pacientů s celiakií homozygotní v HLA-DQ2 genech.*", ale jedná se o formální nedostatky, které nikterak nesnižují hodnotu práce. Část věnovaná příspěvkům pojištěn a podpoře od státu obsahuje i informace, které se bezprostředně netýkají problematiky bezpečné diety. Ani tento fakt nikterak nesnižuje kvalitu práce.

Celkově je teoretická část vynikajícím a podrobným přehledem problematiky, který je navíc zasazen do tuzemského kontextu a mohl by sloužit jako praktický informační zdroj pro rodiny pacientů s celiakií. Obsahuje kromě informací o onemocnění také aktuální přehled situace na trhu s bezpečnými potravinami, odkazy na řadu zdrojů a sdružení a také přehled současného stavu podpory pacientů ze strany zdravotních pojišťoven.

Praktická část

Praktická část je stěžejní částí celé práce a svým rozsahem je velmi obsáhlá. Prokazuje, že autorka se osobně věnovala originálnímu výzkumu od formulace dotazníkových otázek, přes jejich korekci po oponentuře, až po distribuci prostřednictvím řady informačních kanálů (webové stránky, sociální média...).

Metodická část by mohla být podrobnější, včetně detailnější informace o odhadovaném počtu osob, které měly šanci na dotazník odpovědět (návštěvnost stránek, počet členů ve facebookové skupině apod.) a jaký poměr z nich nakonec dotazník vyplnil (tzv. response rate).

Některé číselné výsledky by bylo vhodné prezentovat i standardním způsobem ve formě průměr $\pm$ SD nebo medián a interkvartilové rozpětí. V některých částech kapitoly s výsledky se objevují formulace, které z prezentovaných dat nevyplývají a patří spíše do diskuse, jako např.: "*Bohužel v hodně případech si testy museli respondenti u pediatra vynutit nebo byly provedeny pouze pro uklidnění rodičů.*" nebo "*Aby restaurace mohla podávat bezpečná jídla, musí mít zcela oddělené prostory pro přípravu bezpečných pokrmů. To se často nevyplácí provozovatelům, a tak jen málo restaurací je schopno nabídnout bezpečné pokrmy.*". U grafu č. 9 autorka uvádí, že u 16 % dětí, které neměly enterobiopsii, byly provedeny pouze genetické testy. V takovém případě by nebyla splněna diagnostická kritéria celiakie, ale nejedná se o problematiku spadající do odbornosti autorky a nelze tuto informaci nijak vztahovat ke kvalitě prezentované bakalářské práce. Jednalo se buď o nesprávný postup diagnostiky nebo o interpretaci rodičů, kteří si nemuseli informaci o dalších provedených diagnostických testech pamatovat. Velmi důležitá je naopak informace, že téměř třetina dětí ve studii byla diagnostikována bez enterobiopsie.

Z výsledků také vyplývají témata pro možné budoucí rozšíření výzkumu, např. některé odpovědi vyjadřující názor rodičů na dodržování bezpečné diety, cenu a trvanlivost bezpečných potravin apod. by bylo možné porovnat se skutečností - negativita protilátek na dietě, skutečné porovnání cen a trvanlivosti srovnatelných výrobků na trhu apod.

Některé závěry z uvedeného výzkumu autorka extrapoluje na celou českou populaci, což vzhledem k velikosti zkoumaného souboru není vhodné.

Diskuse je bohatá, vyvážená a adekvátní publikovaným výsledkům. Celkově hodnotím práci velmi pozitivně, jak v teoretické, tak v praktické části.

Přílohy

Přílohy jsou zpracovány v odpovídající kvalitě.

Formální zpracování práce

Stylistická a gramatická úroveň odpovídá úrovni bakalářské práce.

Práce odpovídá / neodpovídá požadavkům kladeným na bakalářskou práci.

Doporučení / nedoporučení k obhajobě: Doporučuji práci k obhajobě.

Práci klasifikuji stupněm **výborně** ~~velmi dobře~~ ~~dobře~~ ~~neprospěl/a~~

V Praze dne 20.5.2018

Doc. MUDr. Jiří Bronský, Ph.D.

Oponent bakalářské práce